

ประวิไลไชยศรี พร้อมด้วยกระบวนนำคำวาจ
 ทหารหน้าตามเสกฯ ไปวังพระเจ้าน้องยาเธอ
 กรมหมื่นเทวะวงษ์วโรประการ หยตรงพระที่นั่ง
 ในวังแล้ว เสด็จพระราชดำเนิน ขึ้นประทับใน
 ห้องพระโรง ครั้นถึงกำหนดพระฤกษ์ย้าย
 โมงกับ ๓๓ นาที พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่น
 เทวะวงษ์วโรประการเสด็จราชดำเนิน พระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงเสด็จพระราชดำเนิน
 พระราชทานน้ำพระพุทธรูปตั้งตรง พระเจ้าน้อง
 ยาเธอ กรมหมื่นเทวะวงษ์วโรประการ แล้วพระ
 บรมราชวงษ์ ทิมพระชนมพรรษามากแต่ที่ทรงกอบ
 ไปด้วยคุณวิจิตรฝ่ายฝ่ายใน แลท่านเสนาบดี
 ก็ถวายน้ำพระพุทธรูปตั้งตรงตามสมควร แล้ว
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็เสด็จพระราชดำเนิน
 ประทับพระที่นั่งโถง ในห้องพระโรงพระเจ้าน้องยา
 เธอ กรมหมื่นเทวะวงษ์วโรประการ เจ้าเฝ้าทูล
 ถองอุลพระบาท พร้อมด้วยพระบรมวงษานุวงษ
 แลท่านเสนาบดีข้าราชการฝ่ายทหารพลเรือนพระยา
 ศิริสุนทรโฆษา จึงนำคำประกาศเดือนกรกฎาคม
 ในท่ามกลางประชุมว่าพระที่นั่ง ครั้นอ่านประกาศ
 จบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระ
 กรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระสุพรรณ
 บัณฑิตให้พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นเทวะวงษ์วโร
 ประการ เป็นพระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวง
 เทวะวงษ์วโรประการ แลพระราชทานเครื่อง
 ราชวิศิษย์ช้างเผือกสยามซึ่งที่หนึ่ง ชื่อมหา
 วาภรณ์ แลพระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวง
 เทวะวงษ์วโรประการ แลพระราชทาน
 เครื่องยศสำหรับพระองค์เจ้าต่างกรม เพิ่มอีกตาม
 สมควร ครั้นพระราชทานพระสุพรรณบัฏ
 แลเครื่องราชวิศิษย์เสร็จแล้ว พระบาท

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จประทับโต๊ะเสวย
 พร้อมด้วยพระบรมวงษานุวงษ เสด็จแล้ว
 ประทับอยู่จนเวลาบ่าย ๔ โมงเศษ จึงทรง
 ปรารถนาเสด็จพระราชดำเนิน ถัดพระบรมมหา
 ราชวัง ขึ้นทางพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท
 ครั้นแล้วเจ้าพนักงานตั้งบายศรี ชีพ้อพรากหมัน
 เขิกแว่นเวียนเทียนสมโภชพระสุพรรณบัฏ

ประกาศเดือนกรกฎ

ศุภมัศก พระพุทธศาสนา เปนคติศก
 ล่วงแล้ว ๒๕๒๕ พรรษา มีคดียุติกาลโสณถึง
 วิชระวิสาขมาสกาฬิณีเยชเวการสถิตินิคุกรวารบริ เวท
 กาลกำหนด

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
 เสด็จฯ พระสุทธอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราช
 คำวิหว่า พระเจ้าน้องยาเธอกรมหมื่นเทวะวงษ์
 วโรประการ ได้รับราชการฉลองพระเดชพระคุณ
 เปนที่ไว้วางพระราชหฤทัยมาแต่ยังทรงพระเยาว
 มีความชอบ เปนอันมากได้ปรากฏอยู่ในคำประกาศ
 เมื่อเดือนกรกฎาคมครั้งก่อนนี้แล้ว จึงเดิมแต่ครั้งนั้น
 ได้ทรงพระอุสาหด้วยราชการต่าง ๆ ซึ่ง เปนราชการ
 สำคัญใหญ่ยิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อน เปนที่ไ้ทรงปลุกญา
 ทาทุกในราชการต่างประเทศ แลการในพระนคร
 เปนอันมาก แต่ยังไม่เสด็จดำรงอยู่ในที่ตำแหน่ง
 ไปรเขตสิทธิการวิหหลวงก็ได้รับกระแสพระราชดำริห
 มีหนังสือไปมา กับคนต่างประเทศด้วยข้อราชการ
 ในส่วนพระองค์ข้างข้าราชการแผ่นดินข้าง ฝรั่ง
 ด้วยเหตุการอันจะเป็นความลำบากในราชการให้เขา
 ยาง แลส่งบรรณไปโดยมาก จนภายหลังได้
 รับราชการฉลองพระเดชพระคุณในตำแหน่งที่เสนา
 บัญชีว่าการต่างประเทศ จักกราบให้ท่านเห็นให้

เปล่งไปโดยเรียบร้อยสมควรแก่แบบอย่างราชการใน
 กรุงสยามในกาลก่อน แลอนุมัติตามแบบอย่างประ
 เทศที่ปลงในกรซึ่งสมควรนั้น ราชการใน
 กรมผู้ว่าการต่างประเทศ ก็ส่งเรียบร้อยไปให้
 พระราชทูตไทย แลเป็นคุณต่อราชการขึ้นเป็น
 อันมาก การซึ่งจะทรงพระดำริห์การงานอันใด
 บ่อมดำรงอยู่ในความสุจริตบริบูรณ์พร้อมเป็นประธานที่ตั้ง
 ทั้งความซื่อสัตย์บริบูรณ์ข้อใด ฝ่ายของดุสิตพระบาททั้ง
 สองประการเหมือนกัน เพราะฉะนั้นการซึ่ง
 ทรงพระดำริห์ บ่อมเป็นคนแก่ซึ่งปลงที่หน้า
 แลเป็นการเสด็จพระเกียรติยศพระบาทสมเด็จพระ
 อยู่หัว มิได้เป็นการไต่อย่างหนึ่งเสียอย่างหนึ่ง
 ควรจะเป็นแบบอย่างที่ดีงามของข้าราชการ ซึ่งจะรับ
 ราชการฉลองพระเดชพระคุณสืบไปภายหน้า การซึ่ง
 ทรงประพาศิพระองค์อยู่พระอัครยาไครย แลความ
 ประพาศิพระองค์ทั้งปลง บ่อมเห็นห่างจากพระคฤหา
 ส์ประการเบาบางจากความวิเศษ แลความกำเริบ
 พุงसानโอบอ้อมอารี แลข้ออื่นอันทั่วไปในพระ
 ขรรษานุวงษ์ แลข้าราชการทั้งปลง ประกอบ
 ไปด้วยพระสติปัญญากว้างขวางทุกสิ่ง สามารถใน
 ราชกิจใหญ่ยิ่งทั้งปลงทุกประการ ถึงว่ามีพระ
 อนุญาตให้ปฏิบัติราชการในตำแหน่งอันใหญ่เป็น
 ที่ไว้วางพระราชหฤทัย ทั้งราชการแผ่นดิน
 แลราชการในพระองค์ สมควรที่จะได้ดำรงพระ
 เกียรติยศ ในตำแหน่งพระองค์เจ้ากำกรมผู้ใหญ
 รัยราชการฉลองพระเดชพระคุณต่างพระเนตรพระ
 กรรณพระองค์หนึ่งไว้

จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
 พระเจ้า้องยาเธอ กรมหมื่นเทวะวงษ์วโรปการ
 เป็นพระองค์เจ้ากำกรมผู้ใหญ่ มีพระนามตามจารึก
 ในพระสุพรรณบัฏว่า พระเจ้า้องยาเธอ กรม

หลวงเทวะวงษ์วโรปการ (นาคนาม) ทรงศักดินา
 ๑๕๐๐๐ ตามพระราชกำหนดอย่างพระองค์เจ้า
 ต่างกรมในพระบรมมหาราชวัง จงทรงเวรวิญ
 ษณาตามพระคุณพลานุภาพคุณสารสมบัติสรรพศิริ
 สวัสดิ์พิพัฒน์มงคล วิบุลยคุณผลอคุณเกียรติยศ
 เกษ อนุภาพทุกประการ

ให้ทรงเลื่อนเจ้ากรม เป็นหลวงเทวะวงษ์ว
 โรปการดื้อศักดินา ๖๐๐ ปลัดกรมเป็นขุนภูบาล
 สยามภักดีศักดินา ๕๐๐ สมุหยาตราซึ่งเป็น
 หมื่นรักษายุทธพลดื้อศักดินา ๓๐๐ ให้ผู้ซึ่งได้
 รับตำแหน่งที่ตามนี้ ทำราชการในหลวงแลในกรม
 ตามอย่างธรรมเนียม เจ้ากรม ปลัดกรมสมุหยาตรา
 ในพระองค์เจ้ากำกรมทั้งปลงสืบไป ให้มี
 สวัสดิ์เจริญเทอด

ตั้งแต่วันที่ ๑๖ เดือนกรกฎาคม ๒๔๖๔
 ในรัชกาลปัจจุบันนี้

อธิบายการโรงเรียนโดยพิศดาร

การได้หนังสือไทยในรัชกาลปัจจุบันนี้ เป็นคราว
 ยี่สิบ ๒ ให้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระ
 เจ้า้องยาเธอ พระองค์เจ้าสวัสดิ์ประวัติ ๑ พระ
 เจ้า้องยาเธอ กรมหมื่นดำรงราชานุภาพ ๑ พระ
 เจ้า้องยาเธอ พระองค์เจ้าศรีเสาวภางค์ ๑
 พระยาเกษมรวงษ์ ๑ พระยาศรีสุนทรโวหาร ๑
 เป้าข้าหลวง พระยาศรีสุภะภักดิ์ ๑ พระสาร
 สาสน์พลพิชัย ๑ ขุนนิพนธ์พนาท ๑ ขุนวร
 การโกศล ๑ เป็นพนักงานตรวจ พร้อมกัน
 กับสอบข้อสอบวิชาที่เรียนหนังสือไทย ตามวิธีแบบ
 ไลซึ่งได้ตั้งขึ้นไว้